

//REISE

//REISE

G U I D E R // T I P S // N Y H E T E R

Island slår tilbake

Det skal mer til enn en massiv finanssmell og en mellomstor vulkan for å sette Island ut av spill. Vi luktet på stemninga, og det ble to tettpakkede dager med action, historie og vanvittige naturfenomener. Men mest action.

«Vær forsiktig med svingene, og styr unna de største steinene og dumpene. Ellers er det bare å holde seg fast for harde livet.»

Klokka var over halv ett, islandsk tid, da vi ankom Minniborgir natt til mandag. Minniborgir er islandsk, betyr miniborgen og er en samling med hytter, og halv ett islandsk tid er halv tre i Norge. Aktiv drikking på flyet til tross; undertegnede gikk umiddelbart ned for telling ved ankomst.

Jeg skal bare kort få fortelle at jeg reiste til Island på første klasse, hvilket betydde stor plass til armer, bein og resten av kroppen, gratis mat og drikke, samt egen TV-skjerm med et utvalg filmer, spill, informasjonsvideoer og TV-serier å velge mellom. Akkurat det med filmene gjelder visst hele flyet, mens sushi, tre kvartflasker vin og to øl visstnok er noe bermen måtte betale for i relativt dyre dommer. Likevel, et fly der du får din egen TV med det utvalget, samt kan velge sushi fra menyen, er et fly som vet hva det driver med. Mange velger å grave seg ned i motgang, heve prisene og fjerne overflødig luksus. Icelandair har valgt å vinne kundene sine tilbake i stedet. Kudos og all mulig honnør til dem for det.

MEN TILBAKE til Minniborgir. Navnet gir assosiasjoner til Disneys magiske verden i kombinasjon med «Ringenes Herre». Mikke som Frodo, Langbein som Legolas, og Minni som alveprinsessen i Minniborgir. Vel, jeg tar 10 prosent dersom det blir film. Minniborgir er for øvrig langt fra eneste gang tankene flyr til Tolkiens verden i løpet av noen dager på Sagaøya; både natur og det gammelmodige språket er som skapt for historier om alver, orker og magiske ringer. Faktisk ble trilogien også vurdert spilt inn

på Island, men øyas svært ustabile vær ble utslagsgivende for at man valgte New Zealand i stedet.

Når jeg våkner i en hytte i hyttelandsbyen Minniborgir mandag morgen, grytidlig ifølge islandsk tid, viser været seg imidlertid fra sin aller beste side. Det gjør det for øvrig hele tida mens vi er der, og alle som sier at det alltid er grått på Island var i hvert fall ikke med på den turen jeg var med på.

– Dette er høyst uvanlig vær for Island. Enten er det grått, eller så er det sol, men da blåser det, forteller sjåfør og guide Elvar Már Atlason, som henter oss etter frokost. Han snakker flytende, feilfri norsk etter å ha bodd i Oslo i noen år, og ser ut sånn som kule islendinger gjerne gjør, med litt «tilfeldig» klipp og barberte sider. Og kule islendinger kommer fra Reykjavik, make no mistake. Resten av landet er harrayland.

– Det er særlig tre byer alle harrayene kommer fra. Keflavik, der alle kjører Camaro. I Akranes kjører de Subaru Impreza, og i Selfoss, som kanskje er verst av alle, kjører de Opel Ascona og har striper i håret, forteller han smilende.

– Det høres ut som Kløfta, Lillestrøm og Elverum, sier jeg, som vanlig ikke ute etter å skaffe meg venner.

– Ja, noe sånn, gliser han.

Vi feier gjennom nevnte Selfoss, og han forteller at første stopp er ATV-kjøring på fjellet. ATV er firehjulinger. Med 600 gamper og en toppfart på... vel, jeg turde aldri å forsøke meg over 80. På grusete veier er det mer enn nok.

»» Island Arrangementer

Iceland Airwaves 2010 (13.-17. oktober)

En årlig musikkfestival som blir arrangert på 12-15 utesteder midt i Reykjavik. Det startet som en showcase i 1999, der islandske band spilte for utsendinger fra plateselskapene, men har senere utviklet seg til å bli en stor festival der også internasjonale artister spiller. Keane, The Hives, Fatboy Slim, Sigur Ros og Vampire Weekend har spilt tidligere år, det samme har Kings of Convenience, Datarock og Ungdomskulen fra Norge. Islandske band verdt å nevne på årets program inkluderer: Dikta, Bloodgroup, FM Belfast, Cliff Clavin, Lights on the Highway og Hoffman. Se: http://en.wikipedia.org/wiki/Iceland_Airwaves for mer informasjon.

Pjóðhátíð (oversatt: Nasjonalfestival)

Arrangeres første helga i august hvert år på Vestmannaeyjar, og er en langhelg med camping i dalen og fest 24 timer i døgnet over fire dager. Det foregår på en stor scene med alle islandske artister som spilles på radioen det året det arrangeres, og høydepunktet er på søndagskvelden når de tenner det store bålet (på størrelse med en stor villa) og de over 20 000 i dalen er med på singalong. Selv om man kanskje ikke forstår alle tekstene, er det en opplevelse i seg selv å sitte i bakkeskrenten rundt bålet.

Andre ting verdt å vite:

- Snus er ulovlig på Island, og blir du tatt i tollen risikerer du en bot på 50 NOK per boks.
- Øl var ulovlig helt frem til 1. mars 1989, så 1. mars hvert år feirer de øldagen på Island på alle barer og utesteder med billig pils og annen festivitas.
- Strippeklubber er nå ulovlige på Island, men hvem vil dra på strippeklubb og se rumenere strippe når du kan gå på et dansegulv og se på flotte islandske jenter riste på rumpa?
- Øl får du kun kjøpt på Vinmonopolet, som på Island heter Vínbúð. I butikker selger de kun lettøl (2,25%).
- Det var lov å drepe tyrkere på Island helt frem til 1995 (etter at en gruppe tyrkere angrep Island i 1627 og kidnappet folk som de senere solgte i Algerie). Ikke før Island arrangerte håndball-VM i 1995 ble loven forandret, i og med at Tyrkia skulle delta.
- Den norske krona, som all annen valuta, er nå sterk målt mot den islandske. Tidligere var alt jævlig dyrt, nå er det bare dyrt – rundt 50 spenn for en øl.

VI ER PÅ arrangert tur til Island. Det er med unger, men en tur hit kan vel så gjøres med jobben, guttegjengene, utdrikningslaget eller med en dame du vil imponere. Guiden vår forteller at et par hotellarvinger fra Los Angeles var her oppe på lignende tur, to gutter som på temmelig mange vis kan sees på som de mannlige motstykkene til Hilton-søstrene.

– Den ene skulle arrangere utdrikningslag for den andre, og kom først med helt hårreisende forslag om å bygge en by og fylle den med blant annet dverger og dyr. Vi fortalte at det selvsagt ikke lot seg gjøre, og til slutt ble de med på vårt opplegg. Men det hindret dem ikke i å ta med seg strippere på rafting. Som altså strippet i gummibåtene på vei nedover strykene, sier han og rister på hodet.

Rafting kommer vi ganske snart til, og en liten del av meg håper å havne i båt med oppfinnsomme, rike amerikanere på utdrikningslag. En annen del av meg sier imidlertid mer politisk korrekt:

– Ja, for noen folk!

MEN FØRST: ATV. Som viser seg å være styggmoro. Herre Jesus Kristus, så moro.

Vi starter opp på hovedveien, kjører inn på litt mindre veier som går over i grus, og til slutt er det nærmest offroad bortover noen delvis gjengrodde stier. Med fart oppmot 80 kilometer, og stadig mindre kontroll over kjøretøyet for hver bevegelse nåla på speedometeret beveger seg oppover. Det er i grunnen bare to regler som gjelder å merke seg: Vær forsiktig med svingene, og styr unna de største steinene og dumpene. Ellers er det bare å holde seg fast for harde livet. Du styrer gassen med tommelfingeren, og har brems på begge hender. Imidlertid pleier det stort sett å være nok å slippe tommelen av akseleratoren, så greier du deg helt fint.

– Faen, det var gøy, sier en pappa når vi har kommet et godt stykke opp i fjellheimen. Sønnene hans på åtte og elleve ser på ham med en blanding av frykt og glede, litt sånn «jöss, kan pappa bruke det ordet, så kan jeg» og «hvorfor har han egentlig så vidåpne øyne og sånt galmanns glis?».

Sjefen for opplegget, Jan Erik Fredriksen, forteller litt om den lille vulkanen vi har stanset ved og om vikingene som trodde det var djevelen som bodde nede i den, >

men du ser at barn i alle aldre – spesielt de over 20 – kikker bort på ATV-ene og tenker: «Joda, godt og vel, men skal vi snart kjøre videre?».

Etterpå bærer det nedover i full fart. Sol og tørt underlag gjør at støvskyen står bak oss, og den som ikke kommer hjem dekket i støv, han har i hvert fall ikke sittet foran.

FINT, DA, AT neste post på programmet er rafting. Rafting har vi i Norge også, og i grunnen er norsk rafting langt mer krevende, spennende og i så måte farligere enn den man kan gjøre på Hvítá i Island. Imidlertid er det spennende nok uansett, med flere morsomme stryk, og som en del av actionpakken er det midt i blinken. Guidene som går gjennom sikkerhetsrutinene og etter hvert styrer oss nedover vannet er som de aller fleste raftingguider i de aller fleste raftingelver omkring i verden; en haug happy hippier som greier kunststykket å se ut som om de har sitt livs opplevelse, men likevel kjeder seg maksimalt på samme tid.

De kjører et morsomt opplegg nedover,

«Etterpå smaker ølen temmelig fantastisk i det naturlig oppvarmede vannet i stampen.»

med angrep på de andre båtene i rolige partier, og midtveis har de et opplegg der man hopper i vannet fra fem-seks meter.

Formasjonene langs elva ser ut som om de er tatt ut av «Deliverance – Piknik med døden». Squeal like a pig, liksom.

Andre steder minner det mer om «Ringenes Herre», med mektige steinborger formet av vann, is og lava gjennom årtusener.

– Dette her er Alvefestningen, forteller raftingguiden vår, og peker opp på en klippe som nettopp ser ut som en festning. Han har en egen teori om at alle myter og sagn om troll, dverger og alver stammer fra da islendingene fikk mat og hvete på båt fra Danmark.

– Da maten kom frem, var den så gammel og dårlig at den fikk islendingene til å se syner. De «så» alver og troll bak enhver stein, smiler han.

Mot slutten av turen er det igjen tid for litt vennskapelig kriging mellom båtene, og da forteller båtguiden vår at det er premie for dem som får en av de andre båtguidene ut i vannet. Vår mann Elvar tar det som en oppfordring, og noen få minutter senere ser han sitt snitt. Elvar kaster seg over guiden i en annen båt og drar henne ut i elva til stormende jubel.

Så er raftingen over, som vanlig etter at den har vart akkurat litt for lenge, alle er litt for kalde og aller helst kunne ønske at de slapp å sitte i en trang buss tilbake til basecamp med 60-talls hippiemusikk på

altfor høy guffe, på sprukne høyttalere. Men vel tilbake i eget varmt tøy var alle enige om at det hadde vært en morsom tur. Og etterpå smaker ølen temmelig fantastisk i det naturlig oppvarmede vannet i stampen – eller heitu pottir, som det heter – på Minniborgir.

Etterfulgt av grilling, et par øl til og så besvime i søvn lenge før 11 på kvelden, er det rett og slett en ganske glimrende første halvdel av Island-eventyret.

NESTE DAG ER satt av til mindre opplevelser og mer sightseeing og lærdom. Og veldig, veldig mye vann. Det starter med Geysir. Eller, det blir litt misvisende, for selve Geysir sluttet å sprute på 70-tallet, sånn rent bortsett fra en gang iblant når det har vært jordskjelv. Den høyeste vannspruten er det i dag Strokkus som står for, med sine 35 meter (mot Geysirs 80). Det er hakket mer morsomt enn man kanskje skulle tro at en dusj fra jordas indre kunne være. Spesielt når et par turister blir dusjet ettertrykkelig og spakt spør om noen har håndkle etterpå. Klassisk.

Deretter kjører vi til Gullfoss, Islands største foss, som også er et imponerende skue.

– Den skulle egentlig legges i rør på begynnelsen av 1900-tallet, men så protesterte en familiegård i nærheten fordi de allerede hadde begynt å legge litt turistvirksomhet til stedet. Ei jente på gården red dermed

»» Reykjaviks uteliv

Square

Siste skudd på utelivsstammen. Ligger midt i sentrum med utsikt over havna gjennom gigantiske vinduer. Square er byens kuleste restaurant med det de kaller for «Fun and Fine dining»; se opp for forretter som kommer flyvende inn i heliumballonger, supper servert i melkekartonger og dessert laget med flytende nitrogen av «the nutty professor». Rundt midnatt blir den rolige loungen forvandlet til et stort dansegulv.

Austur

For tiden det mest populære utestedet. Åpnet tidligere i år i gamle Kaupthing Banks lokaler. Austur er et steakhouse på kvelden, men når kjøkkenet stenger i 22-23-tiden blir det action. Et sted der «verdensberømte» islendinger henger; hvis Eidur Gudjohnsen er på Island, kan du garantert treffe han på Austur.

B5

På dagen en rolig kafé og lounge med «Burger Joint», på kvelden spiller en DJ i første etasje der dansegulvet ligger, nede i kjelleren er det en superkul lounge der man bare hører bassen fra dansegulvet ovenfor.

P Lounge

Liten superkul lounge i det gamle apoteket i Reykjavik sentrum, et supert sted å stoppe på etter middag før man går på nattklubb. DJ med rolig lounge-musikk utover natten, happy hour i baren til kl 01. En flaske vodka med blandevann koster cirka 400-450 NOK.

Oliver

Byens mest populære sted for de rundt 20-25. Bra bistro om dagen med alt fra indisk mat til burger, og bra nattklubb i helgene. Ligger midt på Laugavegur (Reykjaviks hovedgate). Særlig populært på torsdager (lille lørdag), med trubadur, billig øl og cheeseburger med pommefrites til 25 NOK.

Andre ting verdt å vite:

- Byen starter etter midnatt. Kjør etter 01. Stengetiden varierer fra 03 til 05.
- På mange steder kan man få bottle service. Da kjøper du en flaske sprit, og får blandevann, is, lime/sitron og så mange glass du trenger.
- På Island serverer de «doble» drinker på 6 cl. Hvis du ikke ber om en enkel, blir du servert en dobbel – siden islendinger mener at kun jenter drikker enkle.
- Pils betyr skjørt på islandsk, så ikke bestill det i baren. Ber du om pilsner, får du for øvrig en lettøl.

inn til Reykjavik for å legge frem sin sak og stoppe planene om å ødelegge fossen. Ingen hørte på henne før hun fikk hjelp av en nyutdannet advokat som nettopp hadde kommet hjem fra Danmark, og til slutt vant de frem, forteller Elvar. Han opplyser at begge to ble folkehelter etter dette, og advokaten ble senere Islands første president.

ETTER OPPOVERVANN og nedovervann, var det klart for litt mer stillestående vann i form av en tur til en varm kilde, men her hadde arrangøren tatt seg litt... ehem... vann over hodet, og den private «lagunen» vi skulle til, var privat og slett ikke åpen for turister. Dermed måtte det legges nye planer, og vi landet til slutt på at badeland like nord for Reykjavik var godt nok i massevis. Før det valgte vi ikke å kjøre innom vulkanen Hekla (en inaktiv vulkan er tross alt egentlig bare et fjell, og det har vi sett nok av), men heller dra til Thingvellir, der vikingene pleide å møtes jevnlig fra år 930 til såkalte landsting. Landstinget skulle avgjøre stridsspørsmål og stake ut en fredelig kurs for Island. Skikkelig old school myndighetsutøvelse, med andre ord.

På vei dit fikk vi gjort litt offroadkjøring med de breie jævla monstrene av noen biler vi rulla omkring i, både gjennom bekker og opp sinnssykt bratte skrånninger.

I lys av denne råkjøringa ble nok Thingvellir en bitte liten nedtur; det er bare et sted på kartet, og har egentlig ikke noe

som helst av spor etter vikingtid eller viking. Det mest interessante er i og for seg at området ligger midt mellom to platåer, det amerikanske og det europeiske, og at det dermed beveger seg fra hverandre med to centimeter i året. Det vil si at om x antall tusen år er Island delt i to.

NÅ VAR DET imidlertid nok kjøring for en hel ferie, og alle var godt fornøyd med å dra til Reykjavik. Her fulgte en time i basseng og badeanlegg før turen gikk til lazertagskyting i skikkelige cowboyomgivelser. Og det var fett: Halvannen times intens krigføring, med laservåpen og «skyteskiver» tre steder på hodet, i tillegg til på våpenet. Fem spill på tre baner, med høy intensitet og fantastisk moro. Jeg klarte selvsagt å komme på lag med en gjeng happy-go-lucky-unggutter som stormet i den sikre dødgang på gang, og havnet på taperlaget hver gang.

Til slutt gikk ferden tilbake til Reykjavik, og da var det ikke ork til noe mer enn et par øl på rommet, noe som i og for seg var stor skam, for Reykjaviks uteliv er fortsatt et kapittel eller en artikkel for seg. Som du vil skjønne av innsidetipsene vi fikk fra superguide Elvar; sjekk høyrespalten. >>

MANN gjør oppmerksom på at turen ble sponset av ViaTours og Icelandair.